

Vacunar el 70% de la població a l'agost no és suficient per tenir immunitat de grup

La contagiositat de la variant delta endarrereix la recuperació de la normalitat

JOSEP CORBELLA Barcelona

Quan Espanya tingui un 70% de la població vacunada amb la pauta completa cap al 20 d'agost, continuarà sense tenir la immunitat de grup necessària per recuperar la normalitat, adverteixen especialistes en epidemiologia i malalties infeccioses. L'alta contagiositat de la variant delta i l'eficàcia subòptima de les vacunes eleven al voltant del 100% el percentatge de població que cal vacunar per arribar a la immunitat de grup.

"Per a aquest virus un 70% no equival en absolut a la immunitat de grup", declara Roger Paredes, cap de secció de malalties infeccioses de l'hospital de Can Ruti a Badalona. Paredes destaca que la vacunació ajudarà a limitar la transmissió del virus les pròximes setmanes, però no fins al punt d'erradicar-lo.

"A l'agost segur que no arribarem a la immunitat de grup a Espanya", coincideix Dani Prieto-Alhambra, catedràtic de farmacoeconomia de la Universitat d'Oxford (Regne Unit).

La immunitat de grup és un concepte teòric que indica quin percentatge d'una població ha d'estar immunitzada perquè una epidèmia s'extingeixi sense necessitat de mesures restrictives. Depèn del nombre de reproducció R del patògen. Si el nombre R cau per sota d'1, cada cas positiu contagiarà menys d'una persona i l'epidèmia remetrà.

Amb un exemple s'entendrà. Imagineu que un virus té un nombre R intrínsec de 4. Si no es pren cap mesura de prevenció, al principi cada cas positiu contagiarà de mitjana quatre persones més. A mesura que una part de la població s'infecti i adquireixi immunitat, al virus li costarà més de trobar algú a qui pugui infectar i el nombre R baixarà progressivament. A partir del moment que només quedi una quarta part de la població sense immunitat, cada cas positiu ja no podrà contagiar de mitjana més d'una persona i l'R baixarà per sota d'1. En resum, si l'R intrínsec d'un virus és de 4, la immunitat de grup s'aconsegueix quan tres quartes parts de

Tres vials de la vacuna de Moderna ahir en un punt de vacunació a Madrid

ISABEL INFANTES / EP

població estan immunitzades.

En el cas del virus de la covid, les estimacions inicials van situar el nombre R entre 2,5 i 3 per a la variant original de Wuhan. Si algun dia es disposava d'una vacuna, es va pensar, n'hi hauria prou amb immunitzar entre un 60% i un 67% de la població per arribar a la immunitat de grup. A partir

d'allà, i arrodonint la xifra a l'alça per a més seguretat, es va estendre la idea que la pandèmia s'acabarà quan es pogués vacunar un 70% de la població.

A Espanya aquesta és la xifra que ha guiat l'estratègia de vacunació del Govern central. "Estem a només 100 dies d'aconseguir la immunitat de grup, és a dir,

d'aconseguir el 70% de la població espanyola vacunada", va declarar el 10 de maig Pedro Sánchez. Des d'aleshores l'estratègia ha consistit a "vacunar, vacunar, vacunar" per arribar als 33 milions de ciutadans amb pauta completa el 20 d'agost.

Tot i això, el virus original de Wuhan va ser substituït a mitjans

del 2020 per una variant una mica més contagiosa, dotada de la mutació D614G. Aquesta, al seu torn, va ser reemplaçada a començaments del 2021 per la variant alfa, originària de la Gran Bretanya, que era un 60% més contagiosa. I ara l'alfa està sent substituïda per la delta, originària de l'Índia, que torna a ser un 60% més contagiosa.

Resultat: la variant delta té una capacitat de contagi unes 2,5 vegades superior a l'original de Wuhan. I si el nombre R inicial era d'entre 2,5 i 3, el nombre R intrínsec de la variant delta ha de ser d'entre 6,25 i 7,5 (perquè cal multiplicar l'R inicial per 2,5). Per aconseguir la immunitat de grup amb aquests valors del nombre R, caldrà tenir plenament immunitzada al voltant d'un 85% de la població (entre un 84% i un

L'estimació del 70% es basava en el virus original de Wuhan; la variant actual és 2,5 cops més contagiosa

86,7% si es fan els càlculs).

Cal recordar que els que han passat la covid els últims sis mesos no necessiten vacunar-se, perquè es considera que estan immunitzats contra el coronavirus. Són gairebé dos milions de persones a Espanya, o un 4% de la població, segons les dades de Sanitat. Això rebaixaria al voltant d'un 81% la població que cal immunitzar amb vacunes per aconseguir la immunitat de grup.

Però també cal considerar que les vacunes no tenen una eficàcia absoluta. Per prevenir contagis de la variant delta, l'eficàcia és d'un 80%, segons dades del Regne Unit. Si les dades són correctes, això significa que, per immunitzar un 80% de la població, caldria inocular vacunes al 100%. I que, amb les vacunes i les variants actuals, seria impossible immunitzar només amb vacunes més d'un 80% de la població.

"Cada dia em pregunten quan arribarem a la immunitat de grup", va declarar Anthony Fauci, assessor de la Casa Blanca en malalties infeccioses, en una entrevista al maig a *The New York Times*. "I els dic: 'Oblideu-vos d'aquest tema de la immunitat de grup i vacuneu tantes persones com pugueu'. Encara que no s'arribi a la definició clàssica d'immunitat de grup, amb la vacunació s'obté un gran impacte".

Sanitaris vacunats, positius per contacte

■ Els hospitals comencen a tenir un degoteig de baixes per positivitat dels professionals. Tots estan vacunats des de fa mesos, van ser els primers juntament amb les residències. Però van caient. La setmana passada sis aquí, ahir deu aquí, un administratiu, dos metges residents... La xifra dels sanitaris que són contactes estrets de casos positius està creixent cada dia. A Sant Pau en comptabilitzaven la setmana passada 144, dels quals un 6,9% va donar positiu. Al

Clínic detecten un creixement important dels que demanen prova perquè són contactes estrets de positiu, tot i que de moment cap no s'ha infectat. Estan sota vigilància amb PCR i treballant. Els seus casos index són sobretot fills i amics dels fills. La vacuna no els ha protegit? De la malaltia, molt bé: els que són positius no estan necessitant hospitalització. Del contagi asimptomàtic o amb símptomes lleus, sembla que la protecció és una mica infe-

rior, d'acord amb les dades que s'han donat a conèixer sobre la pèrdua d'eficàcia tant de la vacuna de Pfizer com la d'AstraZeneca quan la variant dominant és la delta. Tots els ulls del control de l'epidèmia estan observant què passa en la població sanitària per mesurar què passarà en la resta de la població amb la variant delta. A Catalunya aquesta variant és responsable de més d'un 40% dels contagis, segons dades de la setmana passada. / A. Macpherson